Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

LAUSUNTO
lsn Katri Aho

31.10.2024

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI TIETTYJÄ PINTA-ALA- JA ELÄINPERUSTEISIA TUKIA KOSKEVIEN LAKIEN MUUTTAMISESTA (HE 164/2024 VP)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annettua lakia (1334/2022), jäljempänä *toimeenpanolaki*, Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettua lakia (1332/2022), eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettua lakia (1333/2022) sekä maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annettua lakia (1559/2001).

Lainsäädäntöön ehdotetaan sisällytettäväksi vuoden 2025 alusta lukien Euroopan unionin jäsenvaltioille pakolliseksi tulevan ja yhtenä Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittaman pinta-ala- ja eläinperusteisten tukien saamisen ehtona olevan sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen siltä osin kuin sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten toimeenpano edellyttää kansallista sääntelyä.

Toimeenpanolakiin ehdotetaan lisäksi lisättäväksi säännös maatilojen neuvontapalvelujen valvontaseuraamuksista ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annettua lakia muutettavaksi kasvintuotannon tuen ennakon maksamisen osalta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025.

Sosiaalinen ehdollisuus

Ns. suunnitelma-asetuksen[1] 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on viimeistään 1.1.2025 otettava yhdeksi pinta-ala- ja eläinperusteisen tuen tai korvauksen myöntämisen edellytykseksi mainitussa artiklassa tarkoitetun sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen. Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten taustalla on erityisesti koronapandemian aikana eri puolilla Eurooppaa noussut huoli maataloustyöntekijöiden kohtelusta. Suunnitelma-asetuksen sekä siinä edellytetyn kansallisen strategiasuunnitelman toimeenpano on alkanut vuoden 2023 alusta lukien. Suomen strategiasuunnitelman valmistelun yhteydessä päätettiin, että sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset otetaan Suomessa käyttöön suunnitelma-asetuksessa sallitun siirtymäajan kuluttua eli 1.1.2025 lukien.

[1] Jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen koskisi hallituksen esityksen mukaan Euroopan unionin Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) kokonaan rahoitettavia tukia eli perustulotukea, uudelleenjakotulotukea, nuorten viljelijöiden tulotukea, ekojärjestelmätukea ja tuotantosidonnaisia tulotukia sekä tiettyjä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) osarahoitettuja korvauksia eli luonnonhaittakorvausta, ympäristökorvausta, luonnonmukaisen tuotannon korvausta ja eläinten hyvinvointikorvausta. Tämän johdosta sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen yhtenä tuen tai korvauksen saamisen ehtona lisättäisiin Euroopan unionin suorista viljelijätuista annettuun lakiin (7 §) ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annettuun lakiin (4 §).

Toimeenpanolakiin lisättäisiin puolestaan säännökset sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksista, toimivaltaisesta valvontaviranomaisesta (aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue), valvontaseuraamuksista sekä sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen valvonnan yhteydessä annettujen täytäntöönpanokelpoisten päätösten toimittamisesta ja toimittamisajankohdasta.

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksista säädetään suunnitelma-asetuksen liitteessä IV, johon on otettu sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksiin kuuluvien direktiivien asianomaiset artiklat. Kyseiset direktiivit ja sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksiin kuuluvat artiklat on kansallisesti pantu täytäntöön työturvallisuuslailla (738/2002), työsopimuslailla (55/2001), työaikalailla (872/2019), työtapaturma- ja ammattitautilailla (459/2015) sekä työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojelun yhteistoiminnasta annetulla lailla (44/2006) tai niiden nojalla annetuilla valtioneuvoston asetuksilla. Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksiin ei siis kuulu kaikki edellä mainittujen lakien tai niiden nojalla annettujen valtioneuvoston asetusten säännökset, vaan ainoastaan tietyt pykälät. Tämän muistion liitteenä olevassa, parhaillaan lausunnolla olevasta valtioneuvoston asetusluonnoksen (*Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta*) liitteestä 4 käy ilmi ne kansalliset säännökset, jotka kuuluvat sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksiin. Lausuntopyyntö liitteineen edellä mainitusta valtioneuvoston asetusluonnoksesta on julkaistu ministeriön Internet -sivuilla (https://mmm.fi/lausunnolla).

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksia valvoisi toimeenpanolakiin ehdotetun uuden 26 a §:n (*Sosiaalista ehdollisuutta koskevat erityiset säännökset*) mukaan aluehallintoviraston työsuojelun tehtäviä hoitava vastuualue työsuojeluvalvonnan yhteydessä. Koska sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten valvonta suoritetaan osana työsuojeluvalvontaa, sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen yhtenä tuen saamisen ehtona ei vaikuta tuenhakijaan kohdistuvina uusina (tuki)valvontoina eikä tältä osin tule myöskään uusia valvontaviranomaisia.

Aluehallintoviraston olisi toimitettava vuosittain tiedot valvonnan yhteydessä annetuista täytäntöönpanokelpoisista päätöksistä toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Ahvenanmaan valtionvirastolle. Aluehallintovirasto ei siis määräisi mahdollisia tukiseuraamuksia, vaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto toimisivat myös sosiaalisen ehdollisuuden valvontaseuraamusten yhteensovittajina.

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen laiminlyönneistä aiheutuvista seuraamuksista säädettäisiin toimeenpanolakiin ehdotetussa uudessa 36 a §:ssä (*Seuraamukset sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen laiminlyönneistä*). Ehdotuksen mukaan sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen laiminlyönneistä aiheutuvat seuraamukset määrättäisiin siten kuin horisontaaliasetuksen 89 artiklassa säädetään. Horisontaaliasetuksen 89 artiklassa säädetään sosiaalisen ehdollisuuden osalta hallinnollisen seuraamuksen soveltamisesta ja laskennasta. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin puolestaan säätää tarkemmin seuraamusten määrittämisestä ja seuraamusten laskemisesta Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa. Sosiaalisen ehdollisuuden valvontaseuraamuksista säädettäisiin tarkemmin edellä mainitussa, tämän muistion liitteenä olevassa, parhaillaan lausunnolla olevassa valtioneuvoston asetuksessa.

Maatilojen neuvontapalvelut

Toimeenpanolain 38 §:ä (*Vähennykset ja seuraamukset tietyissä tukimuodoissa*) ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälään lisättäisiin säännös maatilojen neuvontapalvelusta maksettavan korvauksen vähennyksistä ja seuraamuksista vastaavalla tavalla kuin ei-tuotannollisten investointien osalta. Jos hallinnollisessa tarkastuksessa havaitaan, että korvausta maatilojen neuvontapalveluihin hakevan hakemuksessaan esittämä kustannus ei täytä korvauksen maksamiselle asetettuja edellytyksiä tai tuenhakija on ilmoittanut korvaukseen oikeuttamattomia kustannuksia, korvausta ei makseta tai sitä vähennetään annetun neuvontapalvelun osalta. Seuraamuksia määrättäessä otettaisiin huomioon laiminlyönnin vakavuus, laajuus, pysyvyys ja toistuvuus. Toimeenpanolakia valmisteltaessa laista on jäänyt puuttumaan seuraamussäännös maatilojen neuvontapalveluiden osalta, mistä johtuen lakia ehdotetaan täydennettäväksi tältä osin.

Lisäksi toimeenpanolain 45 §:ään (*Maatilojen neuvontapalvelut*) ehdotetaan lisättäväksi Ruokavirastolle valtuus antaa määräyksiä neuvojaksi hyväksymistä koskevan hakemuksen muodosta ja hakemukseen liitettävistä tiedoista sekä muista neuvojaksi hyväksymistä hakevalta edellytettävistä selvityksistä, koska on ilmennyt epäselvyyttä siitä, kattaako toimeenpanolain 12 §:ssä (*Tuen hakeminen*) säädetty Ruokaviraston määräyksenantovaltuus myös neuvojaksi hyväksymistä koskevaa hakemusta.

Laki maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista

Maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 24 a §:ä (*Muut tuen maksamisen edellytykset*) ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös kasvintuotannon tuen ennakkoa voitaisiin maksaa ennen kuin kyseistä tukea koskevat tilakohtaiset tarkastukset on suoritettu loppuun. Käytännössä ehdotus tarkoittaa sitä, että tuenhakijalle voitaisiin maksaa osa kasvintuotannon kansallisesta tuesta aikaisempana ajankohtana kuin nykyisin. Ehdotuksella pyritään osaltaan tasaamaan tuenhakijan kassavirtaa ja siten parantamaan tuenhakijan maksuvalmiutta.

LIITE

LAUSUNNOLLA OLEVA VALTIONEUVOSTON ASETUSLUONNOS

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta
Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (65/2023) nimike, 1 §, 6 §:n 2 momentti, 8 §:n 1 momentti, 11 - 14 § ja liite 3,
sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 2 momentti ja liite 3 asetuksessa 1278/2023, ja
lisätään asetukseen uusi liite 4,
seuraavasti:

Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin viljelijätukien ehdollisuuden lakisääteisistä hoitovaatimuksista ja sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksista sekä niiden ja hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1 §
Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116, jäljempänä *horisontaaliasetus*, jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdennetyn hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2022 /1172, jäljempänä *laadunarviointiasetus*, täydentävästi horisontaaliasetuksen 83–85 artiklassa, suunnitelma-asetuksen 12 artiklassa ja mainitun asetuksen liitteessä III tarkoitetuista ilmastoa ja ympäristöä, kansanterveyttä ja kasvien terveyttä sekä eläinten hyvinvointia koskevista lakisääteisistä hoitovaatimuksista sekä niiden ja suunnitelma-asetuksen 13 artiklassa tarkoitettujen hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta. Tässä asetuksessa säädetään myös suunnitelma-asetuksen 14 artiklassa sekä mainitun asetuksen liitteessä IV ja horisontaaliasetuksen 87 – 89 artiklassa tarkoitetuista sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta.

6 §
Hallinnolliset tarkastukset

Hallinnollisissa tarkastuksissa todettuja tuenhakijan vuosittaisella tukihakemuksella ilmoittamia tietoja käytetään määritettäessä Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 10 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua viljelykiertoa ja 10 a §:ssä tarkoitettua viljelyn monipuolistamista ~~11 §:ssä tarkoitetun tuottamattoman alan osuutta peltoalasta~~.
---

8 §
Valvonnan toteuttaminen

Paikan päällä tehtävään valvontaan valittu tuenhakija tarkastetaan silloin, kun on mahdollista tarkastaa useimmat niistä ehdollisuuden vaatimuksista, joiden osalta hänet on valittu valvontaotantaan. Ehdollisuuteen liittyvä paikan päällä tehtävä valvonta on tehtävä sen kalenterivuoden aikana, johon kyseisen tukivuoden otanta liittyy, lukuun ottamatta talviaikaista asiakirjavalvontaa ~~ja Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun vähimmäismaanpeitteen vaatimuksen valvontaa~~.
---

11 §
Ehdollisuuden ja sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten tahattoman noudattamatta jättämisen seuraamukset

Ehdollisuuden vaatimusten tahattoman noudattamatta jättämisen tapauksissa horisontaaliasetuksen 85 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua 3 prosentin vähennystä voidaan alentaa 1 prosenttiin laadunarviointiasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella. Pinta-alamonitoroitavien ehdollisuuden vaatimusten tahattoman noudattamatta jättämisen tapauksissa käytetään vähennysprosenttina 1 prosenttia ja se voidaan alentaa 0,5 prosenttiin laadunarviointiasetuksen 9 artiklan 5 kohdan perusteella. Jos ehdollisuuden vaatimusten tahattomasta noudattamatta jättämisestä aiheutuu laadunarviointiasetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja vakavia seuraamuksia tai välitöntä vaaraa kansanterveydelle tai eläinten terveydelle, vähennysprosentti on 5 prosenttia, mutta se voidaan korottaa mainitussa kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella 10 prosenttiin. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vähennysprosentista, sovelletaan myös sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten tahattomaan noudattamatta jättämiseen.

Jos ehdollisuuden vaatimusten tahaton noudattamatta jättäminen jatkuu tai toistuu horisontaaliasetuksen 85 artiklan 6 kohdassa tarkoitetulla tavalla, vähennysprosentti on 10 prosenttia, mutta se voidaan alentaa laadunarviointiasetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun arvioinnin perusteella 7 prosenttiin. Mitä edellä tässä momentissa säädetään vähennysprosentista, sovelletaan myös sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten tahattomaan noudattamatta jättämiseen.

Kaikki sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten tahattoman noudattamatta jättämisen seuraamukset perustuvat tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 26 a §:n 2 momentissa tarkoitettuun täytäntöönpanokelpoiseen päätökseen.

12 §
Tahallisuus

Horisontaaliasetuksen 85 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi ehdollisuuden ja sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten laiminlyöntiä pidetään tahallisena, jos tuenhakija ei noudata ehdollisuuden tai sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksia ja hänen tarkoituksenaan on näiden vaatimusten noudattamatta jättäminen joko aktiivisen toiminnan tai tietoisesti tekemättä jättämisen kautta.

13 §
Seuraamukset ja maatilan hallinnan siirto

Jos maatalousmaan, tilan tai tilan osan, josta on kyseisenä kalenterivuonna haettu ehdollisuuden tai sosiaalisen ehdollisuuden vaatimuksiin liittyviä tukia, hallinta siirtyy kesken kalenterivuoden, ehdollisuuden ja sosiaalisen ehdollisuuden seuraamukset määrätään siirronsaajalle, jos siirronsaaja on vastuussa ehdollisuuden tai sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamatta jättämisestä ja jos hänelle myönnetään kyseisen kalenterivuoden tukia. Jos hallinnan siirtäjä on vastuussa ehdollisuuden vaatimusten tai sosiaalisen ehdollisuuden

noudattamatta jättämisestä, seuraamukset kohdistuvat häneen, jos hänelle myönnetään kyseisen kalenterivuoden tukia tai niiden kyseisten kalenterivuosien tukia, joina laiminlyönti on tapahtunut.

14 §
Ylivoimainen este ja seuraamukset

Ehdollisuuden ja sosiaalisen ehdollisuuden vaatimusten noudattamatta jättämisestä ei määrätä seuraamusta, jos noudattamatta jättäminen johtuu horisontaaliasetuksen 3 artiklan mukaisesta ylivoimaisesta esteestä tai poikkeuksellisista olosuhteista tai viranomaisen määräyksestä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2025.

Helsingissä x.x.2024

Maa- ja metsätalousministeri

Neuvotteleva virkamies

Liite 3

Eläinten hyvinvointia koskevat lakisääteiset hoitovaatimukset

Hoitovaatimus (SMR)	Euroopan unionin säädös	Noudatettava kansallinen täytäntöönpanosäännös tai täydentävä säännös **Poikkeaminen säännöksen vaatimuksesta ei johda täydentävien ehtojen seuraamukseen, jos neuvoston direktiivin 2008/119/EY, 2008/120/EY tai 98/58/EY vastaavan säännöksen vähimmäisvaatimus täyttyy. Jos vastaavan Euroopan unionin säännöksen vähimmäisvaatimusta ei ole ilmaistu lukuna, seuraamus lukuna ilmaistun kansallisen säännöksen vaatimuksen noudattamatta jättämisestä voidaan kuitenkin jättää määräämättä vain, jos poikkeama kansallisesta vaatimuksesta on vähäinen eikä sillä arvioida olevan vähäistä suurempaa vaikutusta eläinten hyvinvointiin.
9, 10 ja 11 Eläinten hyvinvointi	Neuvoston direktiivi 2008/119/EY vasikoiden suojelun vähimmäisvaatimuksista: 3 ja 4 artikla Neuvoston direktiivi 2008/120/EY sikojen suojelun vähimmäisvaatimuksista: 3 artikla ja 4 artikla Neuvoston direktiivi 98/58/EY tuotantoeläinten suojelusta: 4 artikla	Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) 6 §, 13 §:n 1 momentin toinen virke, 15 §:n 1 momentti ja 2 momentin 3 - 5 kohta, 16 §, 17 §:n 1 momentti, 20 §:n 1 ja 4 momentin lepoa ja liikkumista koskevat vaatimukset, 20 §:n 2 momentti puhtautta koskevaa vaatimusta lukuun ottamatta, 20 §:n 4 momentin vaatimus levosta, 21 - 23 §, 30 ja 32 §, 33 §:n 1 ja 2 momentti, 34 §, 35 §:n 1 ja 3 - 5 momentti, 36 §:n 2 momentti, 38 §, 59 §:n 3 ja 4 momentti Valtioneuvoston asetus eläimille tehtävistä toimenpiteistä ja keinollisen lisäämisen menetelmistä (1165/2023) 2, 4 ja 5 § Eläinlajikohtaisten asetusten säännökset: Valtioneuvoston asetus nautojen suojelusta (592/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä (pois lukien vasikat), toista ja kolmatta virkettä, 4 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä (pois lukien vasikat) ja viimeistä virkettä, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 4 momentin viimeistä virkettä ja 5 momenttia, 7 §:n 2 ja 3 momenttia (pois lukien pitopaikat, joissa pidetään vähintään kuutta vasikkaa), 7 §:n 4 momentin viimeistä virkettä (pois lukien pitopaikat, joissa pidetään vähintään kuutta vasikkaa), 8 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 9 §:n 1 momenttia, 10 §:n 4 momentin viimeistä virkettä (pois lukien vasikat), 11 §:n 1 momentin viimeistä virkettä (pois lukien vasikat) ja 2

		momentin viimeistä virkettä sekä 3 ja 4 momenttia, 12 §:n 2 momenttia, 13 §:n 2 momentin neljättä virkettä sekä 15 ja 17 §:ää Valtioneuvoston asetus sikojen suojelusta (629/2012) lukuun ottamatta 4 §:n 4 momentin ensimmäistä ja toista virkettä sekä 5 ja 6 momenttia, 5 §:n 1 momentin ensimmäistä ja viimeistä virkettä ja 4 momenttia, 6 §:n 3 momentin toista virkettä, 7 §:n 3 momenttia, 8 §:ää, 9 §:n 2 momenttia, 10 §:ää (pois lukien pitopaikat, joissa pidetään vähintään kymmentä emakkoa), 11 §:n 1 momenttia (lattiarakenne) ja 13 §:n 2 momentin viimeistä virkettä Valtioneuvoston asetus lampaiden suojelusta (587/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 2 momenttia, 5 §:n 1 momenttia ja 2 momentin kolmatta ja neljättä virkettä, 6 §:n 2 momentin viimeistä virkettä, 7 §:n viimeistä virkettä, 9 §:n 2 momentin viimeistä virkettä ja 3 momenttia, 10 ja 11 §:ää, 12 §:n 4 momentin ensimmäistä virkettä sekä 13–15 §:ää Valtioneuvoston asetus vuohien suojelusta (589/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 2 momenttia, 5 §:n 1 momenttia, 2 momentin viimeistä virkettä ja 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 7 §:n 2 momenttia, 9 §:n 2 momentin viimeistä virkettä ja 3 ja 4 momenttia, 10 §:ää, 11 §:n 4 momentin ensimmäistä virkettä ja 5 momenttia sekä 12 ja 13 §:ää Valtioneuvoston asetus tarhattavien peurojen suojelusta (590/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 1 momentin toista virkettä ja 2 momenttia, 5 §:n 1 momentin toista virkettä, 6 §:n 1 momentin viimeistä virkettä sekä 2 momentin ensimmäistä ja viimeistä virkettä Valtioneuvoston asetus strutsieläinten suojelusta (676/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 1 momentin toista virkettä, 2 momenttia ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momentin toista, kolmatta ja neljättä virkettä, 5 §:n 1 momentin toista virkettä, 6 §:n 3 momentista muuta kuin ensimmäistä virkettä ja 6 §:n 4 momenttia, 8 §:n 1 momentin viimeistä virkettä ja 2 ja 3 momenttia sekä 4 momentin kolmatta virkettä, 9 §:n 1 ja 2 momenttia ja 3 momentin viimeistä virkettä, 10 §:n 1 momentin viimeistä virkettä ja 2 momenttia sekä 11 §:ää Valtioneuvoston asetus kanojen suojelusta (673/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä (puhtaanapito), toista, kolmatta ja neljättä virkettä

		ja 4 momentin ensimmäistä virkettä (kanojen poisto) ja toista virkettä, 4 §:n 3 momentin toista virkettä, 4 ja 5 momenttia, 5 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 6 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä, 8 §:ää, 9 §:n 2 momentin toista virkettä ja 3 momentin ensimmäistä virkettä, 10 §:ää, 11 §:n 3–5 momenttia, 12 §:n 4–6 momenttia, 13 §:n 1–3 momenttia, 14 ja 16 §:ää Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010) lukuun ottamatta 2 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä, 3 momentin ensimmäistä virkettä ja 4 momenttia, 3 §:n 2 momenttia ja 3 momentin ensimmäistä ja toista virkettä, 4 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 5 §:n 3 momentin viimeistä virkettä, 6 §:n 2 momentin ensimmäistä ja kolmatta virkettä ja 3 momenttia ja 8 §:n 1, 3 ja 4 momenttia Valtioneuvoston asetus tarhattavien biisonien suojelusta (591/2010) lukuun ottamatta 2 §:n 3 momenttia, 3 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 5 §:n 4 momenttia ja 5 momentin viimeistä virkettä Valtioneuvoston asetus turkiseläinten suojelusta (1084/2011) lukuun ottamatta 3 §:n 1 ja 2 momenttia, 3 momentin viimeistä virkettä ja 4 momentin toista virkettä, 4 §:n 1 ja 3 momentin viimeistä virkettä, 4 momenttia (näköyhteys) ja 5 momenttia, 5 §:n 3 momentin toista ja kolmatta virkettä, 6 §:ää, 7 §:n 2 momentin viimeistä virkettä, 3 ja 4 momenttia, 8 §:n 1 momenttia ja 2 momentin viimeistä virkettä, 9 §:n 1 momentin ensimmäistä virkettä (häirintä), 2–4 momenttia, 10 §:ää, 11 §:n 2 momentin toista virkettä ja 12 §:ää Valtioneuvoston asetus ankkojen ja hanhien suojelusta (675/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 ja 4 momenttia, 4 §:n 1 momentin toista ja viimeistä virkettä, 2 momenttia ja 5 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 2 momentin viimeistä virkettä, 7 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 8 §:n 3 momenttia, 9 §:n 1–3 momenttia sekä 10 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 2 momentin ensimmäistä ja viimeistä virkettä Valtioneuvoston asetus kalkkunoiden suojelusta (677/2010) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momenttia, 4 momentin ensimmäistä virkettä (puhtaanapito), toista ja kolmatta virkettä ja 5 momenttia, 4 §:n 1 momenttia, 2 momentista muuta kuin toista virkettä, 3 momentin toista virkettä (sosiaalinen kanssakäyminen) ja 4 momenttia, 5 §:n 3 momentin viimeistä virkettä ja 4

		momenttia, 6 §:n 4 ja 5 momenttia, 7 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 8 §:n 3 ja 4 momenttia, 9 §:ää, 10 §:n 1 momenttia (jatkuva juomaveden saanti), 2 momentin toista virkettä sekä 3 momentin ensimmäistä ja viimeistä virkettä Valtioneuvoston asetus broilereiden suojelusta (375/2011) lukuun ottamatta 3 §:n 3 momentin ensimmäistä virkettä (puhtaanapito), 2–5 virkettä, 4 §:n 3 momentin neljättä virkettä, 4 momentin toista virkettä, 5 ja 6 momenttia, 6 §:n 1 momentin viimeistä virkettä, 3 momentin viimeistä virkettä, 7 §:n 2 momentin ensimmäistä virkettä, 9 §:ää, 10 §:n 2 momentin viimeistä virkettä, 3 ja 4 momenttia, 11–16, 18 ja 19 §:ää

Liite 4

Sosiaalisen ehdollisuuden vaatimukset

Ala	**Euroopan unionin säädös**	**Noudatettava kansallinen täytäntöönpanosäännös tai täydentävä säännös**
Työllisyys		
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 3 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 2 luvun 4 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 4 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 2 luvun 4 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 5 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 2 luvun 4 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 6 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 2 luvun 4 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 8 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 1 luvun 4 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 10 artikla	Työaikalaki (872/2019) 7 luvun 30 a § sekä 34 §:n 2 momentin 17 ja 18 kohta

	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1152 avoimista ja ennakoitavista työehdoista Euroopan unionissa: 13 artikla	Työsopimuslaki (55/2001) 2 luvun 19 §
Terveys ja turvallisuus		
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 5 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 2 luvun 8 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 6 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 2 luvun 10, 11 ja 13 § sekä 6 luvun 49 ja 54 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 7 artikla	Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 5 luvun 28 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 8 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 4 luvun 23 § sekä 5 luvun 45 – 47 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 9 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 2 luvun 10 §:n 3 momentti, 12 ja 15 § Työtapaturma- ja ammattitautilaki (459/2015) 267 § Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 7 luvun 46 §

	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 10 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 2 luvun 14 § ja 6 luvun 50 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 11 artikla	Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 2 luvun 7 §, 5 luvun 26, 32, 34, 35 ja 37 §
	Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä: 12 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 2 luvun 14 § ja 6 luvun 50 § Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006) 5 luvun 33 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/104/EY työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi): 3 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 5 luvun 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 2 §
	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/104/EY työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi): 4 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 34 ja 41 § Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 2 ja 4 §, 5 §:n 1 momentti, 6 – 12 ja 16 § sekä 25 §:n 1 momentti

	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/104/EY työntekijöiden työssään käyttämille työvälineille asetettavista turvallisuutta ja terveyttä koskevista vähimmäisvaatimuksista (toinen direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi): 5 artikla	Työturvallisuuslaki (738/2002) 5 luvun 43 § VNA työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta (403/2008) 1 luvun 5 § sekä 5 luvun 34 ja 38 §